

Undersökning om spårspring längs Mittstråket

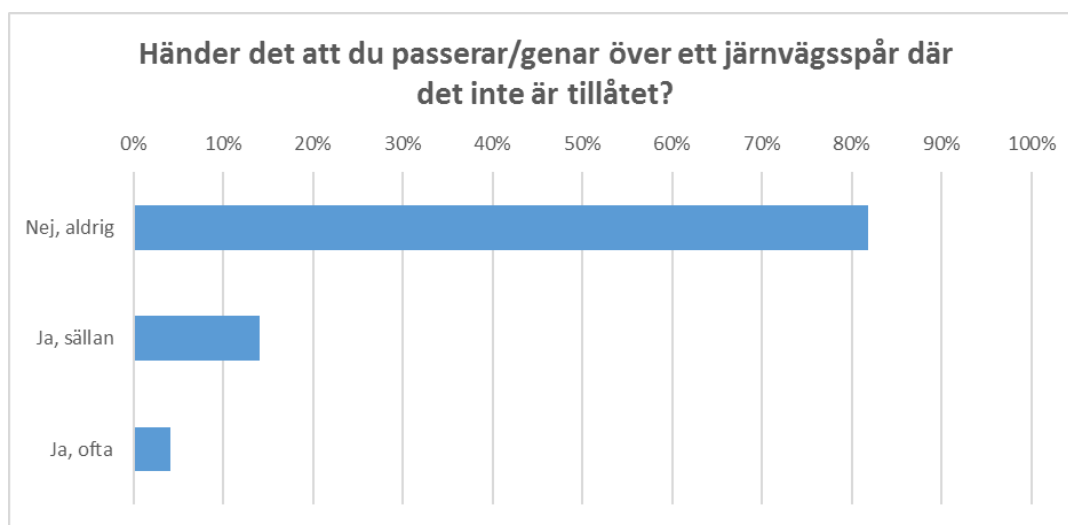
Inledning

Denna rapport presenterar resultaten från en undersökning som genomfördes som en del i en kommunikationskampanj om spårspring inom ramen för projekt Mittstråket. Undersökningen genomfördes under sommaren 2017 (vecka 24-27) av sommarjobbarna Emil Persson och Samera Alsuliman. Den geografiska omfattningen av undersökningen innefattade tätorter längs Mittstråket mellan Sundsvall-Storlien. På orterna gjordes undersökningen ombord på tågen, på stationer och vid järnvägsövergångar. De totalt 522 respondenterna som slumpvis valdes ut intervjuades av sommarjobbarna som fyllde i frågeformuläret digitalt. Andelen respondenter bosatta i varje kommun var jämförbar med fördelningen mellan de totala befolkningsmängderna i kommunerna.

Resultat

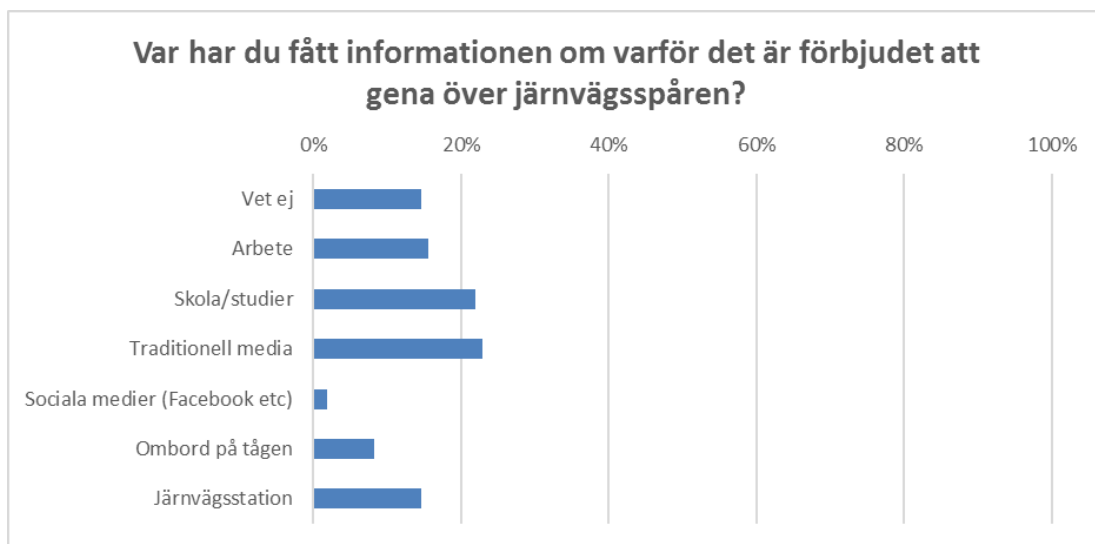
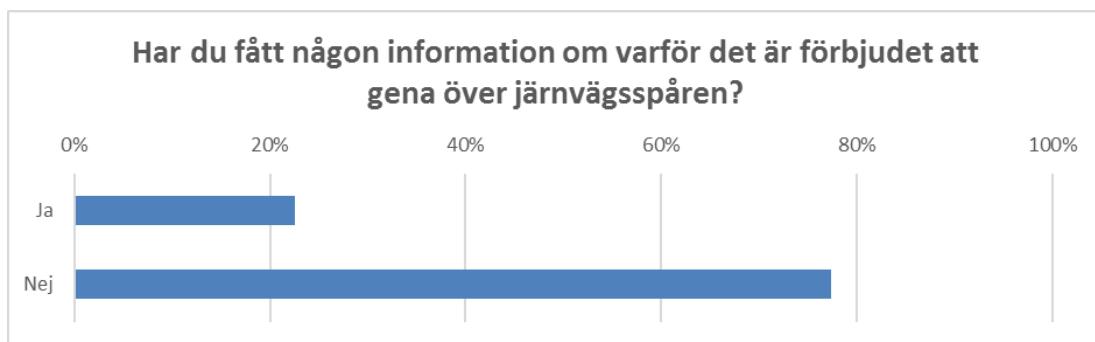
Förekomst av spårspring

- Fyra av fem personer svarar att de aldrig genar eller passerar över järnvägsspår där det inte är tillåtet. En liten andel gör det ibland medan endast ett fåtal gör det ofta.
- Fler män än kvinnor genar över järnvägsspår där det inte är tillåtet. Yngre personer är mer benägna att gena än vad äldre personer är. Fler utrikesfödda personer genar över järnvägsspår jämfört med personer födda i Sverige.
- Mest benägna att gena över järnvägsspår där det inte är tillåtet är personer bosatta i Sundsvalls, Ånge och Åre kommun, medan personer i Krokoms kommun är minst benägna att gena över järnvägsspår. De som genade gjorde det mest i den kommunen som de själva var bosatta i. Bortsett från sin boendekommun så var det vanligast att man genade över järnvägsspår i Sundsvall och Östersund.
- Pendlare är mindre benägna att gena över ett järnvägsspår än personer som reser på Mittstråket mer sällan.

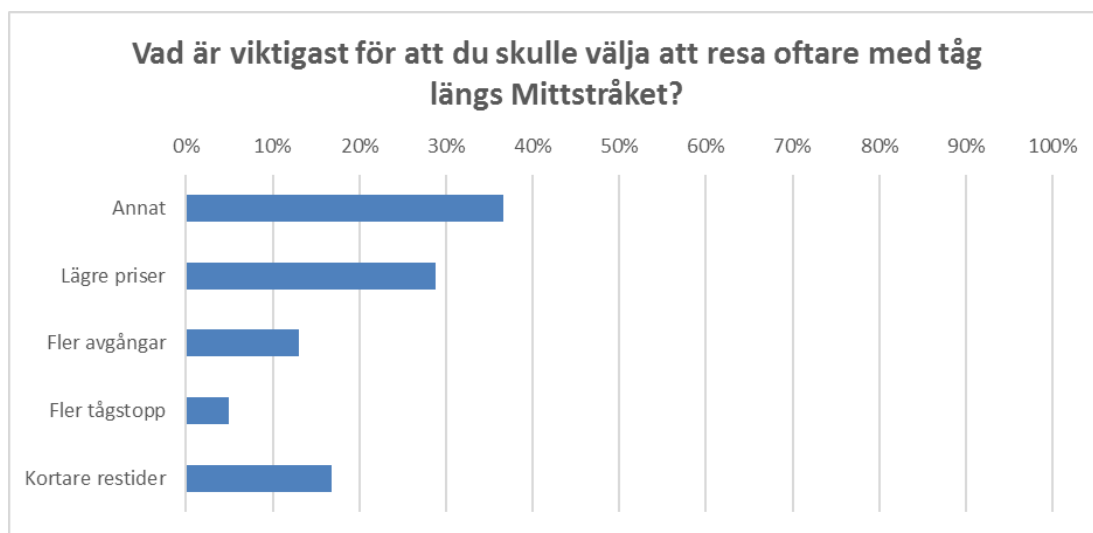
Kunskap om spårspring

- Två av tre personer trodde att bötesbeloppet för att gena över järnvägen där det inte är tillåtet är lägre än det faktiskt är. Ungefär var tredje person visste att bötesbeloppet är 3 000 kr. Det var små skillnader i kunskap mellan män och kvinnor, samt mellan olika åldersgrupper. Procentuellt sett gav fler utrikesfödda personer det rätta svaret jämfört med personer födda i Sverige.
- En stor majoritet av personerna har inte fått någon information om varför det är förbjudet att gena över järnvägsspår. Färre utrikesfödda än personer födda i Sverige hade fått informationen. De som nåtts av informationen hade främst gjort det genom skola/studier eller genom traditionella medier. Det var ovanligast att ha fått informationen genom sociala medier.
- Ungefär två av tre personer kände till att Trafikverket stoppar trafiken eller sänker hastigheten när de får kännedom om obehöriga i spår miljön.
- Personer som aldrig genar över järnvägsspår svarar också, i större utsträckning än de som genar ibland eller ofta, att de känner till Trafikverkets åtgärder vid obehöriga i spår miljön.

Resor på Mittstråket

- För att fler skulle vilja resa längs Mittstråket tycker respondenterna att åtgärder för lägre priser och kortare restider vore önskvärt framför åtgärder för fler tågstopp och fler avgångar. Boende i Sundsvall och Östersund värderar åtgärder för kortare restider i större utsträckning än boende i de andra kommunerna. Boende i Åre värderar lägre priser i större utsträckning än boende i de andra kommunerna. Boende i Bräcke värderar fler avgångar i större utsträckning än boende i de andra kommunerna. Kortare restider är viktigare för yngre än för äldre personer. Det är små eller inga skillnader i åsikter mellan personer av olika kön eller födelseland.
- Fler än var tredje person har svarat att andra åtgärder än de fördefinierade skulle få dem att åka tåg oftare längs Mittstråket. Det handlar bland annat om bättre punktlighet för tågen, bättre anslutningar för tåg och buss samt bättre information om förseningar och banarbeten. Ett antal har också uttryckt en ambivalens för möjliga åtgärder, vilket kan tyda på att de personerna inte är benägna att resa mer med tåg oavsett vilka åtgärder som vidtas.

Analys

- Var femte person genar ibland eller ofta över järnvägen där det inte är tillåtet. Män, unga samt utrikesfödda genade i högre utsträckning än andra grupper. Åtgärder för minskat spårspring bör i första hand riktas mot dessa grupper.
- De personer som genar över järnvägsspår där det inte är tillåtet saknar oftare kunskap om att handlingen är förbjuden än personer som aldrig genar. Att nå ut med rätt information kan därför vara en åtgärd för att minska benägenheten att gena över järnvägsspår där det inte är tillåtet. Poängteras bör dock att det inte finns något påvisat orsakssamband, utan endast en samvariation mellan benägenheten att gena och kunskapen om säkert beteende kring järnvägen.
- Att nå ut med information till olika målgrupper är en förutsättning för att öka kunskapen om säkert beteende kring järnvägen. Undersökningen visar att unga samt utrikesfödda personer i högre utsträckning än andra grupper saknar kunskaper i ämnet. Även om traditionella medier används som informationskanal för personerna i undersökningen i stort, så visar undersökningen också att varken unga eller utrikesfödda har fått information om säkert beteende kring järnvägen genom den kanalen i någon större utsträckning. Troligen skulle informationsinsatser genom kanaler som sociala medier och skola/studier ha en bättre genomslagskraft.
- Undersökningen visar också att det är väldigt små skillnader i kunskapsnivå mellan män och kvinnor. Däremot skiljer det sig hur man har fått informationen mellan könen. Kvinnor fick i högre utsträckning information genom traditionella medier, medan männen oftare fick den genom arbetet. Eftersom män genar i högre grad än kvinnor bör informationsinsatserna riktas genom de informationskanaler som män i högre grad fick information ifrån.
- Att minska spårspringet är viktigt i alla kommuner längs Mittstråket. Att personer som genar oftast gör det i sin boendekommun är framförallt en konsekvens av att det förmodligen är i sin boendekommun som man befinner sig den största delen av tiden. Därtill kan man tänka sig att de personer som genar i sin boendekommun också gör det återkommande på ett fåtal ställen. Troligt är att man, sett på en längre tidsperiod, blir mindre medveten och uppmärksam på riskerna som beteendet medför, vilket i sin tur skulle kunna öka risken för olyckor.

Bilaga 1: Resultattabell

1	1.Händer det att du passerar/genar över ett järnvägsspår där det inte är tillåtet?	Antal	Procent
	1. Ja, ofta	20	4,08%
	2. Ja, sällan	69	14,08%
	3. Nej, Aldrig	401	81,84%
	Totalt	490	100,00%
2	1.1 Om ja ? Var genade du?	Antal	Procent
	1. Sundsvall	25	28,09%
	2. Ånge	11	12,36%
	3. Bräcke	6	6,74%
	4. Östersund	10	11,24%
	5. Krokoms	2	2,25%
	6. Åre	5	5,62%
	7. Annan plats	30	33,71%
	Totalt	89	100,00%
3	1.2 Om ja, vart var du på väg?	Antal	Procent
	1. Skola	6	6,74%
	2. Arbete	7	7,87%
	3. Fritidsaktivitet	10	11,24%
	4. Friluftaktivitet	14	15,73%
	5. Annat	52	58,43%
	Totalt	89	100,00%
4	2 Det är böter på att gena över järnvägen, vet du hur mycket?	Antal	Procent
	1. 500 kr	88	18,33%
	2. 1 000 kr	215	44,79%
	3. 3 000 kr	177	36,88%
	Totalt	480	100,00%
5	3 Har du fått någon information om varför det är förbjudet att gena över järnvägsspåren?	Antal	Procent
	1. Nej	370	77,41%
	2. Ja	108	22,59%
	Totalt	478	100,00%
6	3.1 Om ja: Var har du fått informationen (flera alternativ möjligt)	Antal	Procent
	1. Järnvägsstation	16	14,68%
	2. Ombord på tågen	9	8,26%
	3. Sociala medier (Facebook etc)	2	1,83%
	4. Traditionell media	25	22,94%
	5. Skola/studier	24	22,02%
	6. Arbete	17	15,60%
	7. Vet ej	16	14,68%
	Totalt	109	100,00%
7	4 Känner du till att Trafikverket stoppar trafiken eller	Antal	Procent

MITTSTRÅKET

NORDEN

	sänker hastigheten när de får kännedom om att någon befinner sig på eller vid järnvägsspåren (obehöriga i spår miljön)?		
	1. Ja	313	65,48%
	2. Nej	165	34,52%
	Totalt	478	100,00%
8	5 Hur ofta reser du längs Mittstråket Sundsvall-Östersund-Åre?	Antal	Procent
	1. Dagligen/flera gånger i veckan (= pendlare)	67	14,08%
	2. Någon gång per månad	71	14,92%
	3. Mer sällan	212	44,54%
	4. Aldrig	126	26,47%
	Totalt	476	100,00%
9	6 Projekt Mittstråket arbetar med åtgärder som ökar säkerheten och kortar restiderna. Vad är viktigast för att du skulle välja att resa oftare med tåg längs Mittstråket?	Antal	Procent
	1. Kortare restider	75	16,74%
	2. Fler tågstopp	22	4,91%
	3. Fler avgångar	58	12,95%
	4. Lägre priser	129	28,79%
	5. Annat	164	36,61%
	Totalt	448	100,00%
10	Bakgrundsfrågor	Antal	Procent
	1. Kvinna	217	45,68%
	2. Man	258	54,32%
	3. Vill inte svara	0	0,00%
	Totalt	475	100,00%
11	Vilken kommun bor du i?	Antal	Procent
	1. Sundsvall	130	27,43%
	2. Ånge	38	8,02%
	3. Bräcke	31	6,54%
	4. Östersund	62	13,08%
	5. Krokoms	27	5,70%
	6. Åre	19	4,01%
	7. Annan	167	35,23%
	Totalt	474	100,00%
12	Hur gammal är du?	Antal	Procent
	1. -25	120	25,32%
	2. 26-40	115	24,26%
	3. 41-	239	50,42%
	Totalt	474	100,00%
13	Var är du född?	Antal	Procent
	1. Född i Sverige	371	78,27%
	2. Född i annat land	102	21,52%
	3. Vill inte svara	1	0,21%
	Totalt	474	100,00%

MITTSTRÅKET NORDEN

PROJEKT MITTSTRÅKET – samverkan och investeringar som öppnar upp och länkar samman människor, företag och samhällen.